

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1659/2018
02.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА (...) из ..., ..., чији је пуномоћник Стојадин Митић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Тихомир Милановић, адвокат из ... и ВВ из ..., чији је пуномоћник Славољуб Вељковић, адвокат из ..., ради утврђења права својине и по противтужби туженог - противтужиоца ББ против тужиоца - противтуженог АА, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизијама странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2027/17 од 14.09.2017. године, у седници одржаној 02.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване ревизије странака изјављене против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2027/17 од 14.09.2017. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани захтеви странака за накнаду трошкова по ревизијама.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу П 67/15 од 24.11.2016. године, ставом првим изреке, усвојен је захтев тужиоца и утврђено његово право својине са уделом од 3/5 и то на: стамбеном објекту спратности (По+Пр+Пот) укупне редуковане – корисне површине 230,39 м², подрума који се састоји од подрума, котларнице, оставе, степеница и степеница за гаражу, све укупне корисне површине 31,82 м²; приземља које се састоји од веранде, трепезарије, дневног боравка, степеница, спаваће собе, купатила, вц-а и оставе, гараже, степеница, дела кухиње са огњиштем, дела вешернице, дела шупе, све у укупној корисној површини од 140,92 м², поткровља које се састоји од салона, купатила, собе, степеница, све у укупној корисној површини од 56,10 м², што све чини укупну корисну површину јединственог стамбеног објекта од 230,39 м²; припатка и помоћних објеката и то: теренског игралишта у површини од 264,14 м², тротоара са подлогом, ивичњацима, гранитиним коцкама и зидом, све у укупној површини од 22,71 м², оградом са ископом, бетонским темељом, вертикалним серклажом и делом зидане шљака бетоном, све у површини од 17,30 м², металне колске капије, приступног пута и планираног 30 м², водоводне кружне шахте Х=80 цм, каналаизационе шахте Х=80 цм, спољне електроинсталације 50,00 м, спољног водовода са разводом цеви и два водомера и хидранта 144 м² и спољне чесме од поцинковане цеви 1 комад, све постојеће на к.п. бр. ... и к.п. бр. ... КО ... у селу ..., на

основу стицања заједничком градњом у брачној заједници са сада пок. ГГ, бившом из села ... и на основу наслеђа и то до дана експропријације наведених објеката 10.10.2011. године, што су тужени дужни да признају и да ће служити за наплату накнаде за одузете 3/5 површине непокретности средстава депонованих у депозит код Вишег суда у Нишу. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено његово право својине са уделом од 3/5 на свим биљним засадима – шумским и воћним, постојећим на к.п. бр. ... и ... КО ..., на основу стицања у брачној заједници са сада пок. ГГ, бив. из села ... и по основу наслеђа и то до дана експропријације наведених објеката 10.10.2011. године, што су тужени дужни да признају тужиоцу и трпе упис права својине тужиоца у јавним књигама. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев туженог ББ и утврђено право својине туженог ББ из ... на 2/5 стамбеног објекта спратности (По+Пр+Пот) укупне редуковане (корисне) површине 230,39 м², на основу личног учешћа непосредним радом и финансирања личним средствима на предметном објекту изграђеном на к.п. бр. ... КО ... уписаној у ЛН ... КО ... до дана спроведене експропријације и то: делу стамбеног објекта спратности (По+Пр+Пот) укупне редуковане површине 209,37 м², при чему је од укупне редуковане површине подрум површине 31,82 м², приземље површине 125,90 м² и поткровље површине 51,56 м²; помоћних објеката и припадака и то: приступни пут, канализационе шахте Х=80 цм, електроинсталације, водовод, канализација; делу дограђеног стамбеног објекта (По+Пр+Пот) укупне редуковане површине 21,02 м², при чему је од укупне редуковане површине приземље површине 21,02 м²; помоћних објеката и припадака и то: тениског игралишта, тротоара, оgrade, металне колске капије, чесме од поцинкованих цеви и славина, и обавезан је тужилац да туженом ББ призна ово право својине док је са већим уделом од 2/5 до тражених 5/5 тј. до удела 1/1 противтужбени захтев туженог ББ одбијен. Ставом четвртим изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев туженог ББ и утврђено је његово право својине са уделом од 2/5 на свим биљним културама постојећим на к.п. бр. ... уписане у ЛН ... КО ... и на к.п. бр. ... уписане у ЛН ... КО ..., по основу улагања личних средстава у формирање, одржавање и заштиту биљних култура до дана експропријације, док је за већи удео од 2/5 до тражених 5/5 тј. до удела од 1/1 противтужбени захтев туженог ББ одбијен. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2027/17 од 14.09.2017. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу првом, другом, одбијајућем делу става трећег, одбијајућем делу става четвртог и петом ставу изреке. Ставом другим изреке, делимично је усвојен захтев тужиоца и утврђено његово право својине са уделом од 409/1000 (40,9%) и то на: стамбеном објекту спратности (По+Пр+Пот) укупне редуковане – корисне површине 230,39 м², подрума који се састоји од подрума, котларнице, оставе, степеница и степеница за гаражу, све у укупној корисној површини од 31,82 м²; приземља које се састоји од веранде, трепезарије, дневног боравка, степеница, спаваће собе, купатила, вц-а и оставе, гараже, степеница, дела кухиње са огњиштем, дела вешернице, дела шупе, све у укупној корисној површини од 140,92 м², поткровља које се састоји од салона, купатила, собе, степеница, све у укупној корисној површини од 56,10 м², што све чини укупну корисну површину јединственог стамбеног објекта од 230,39 м², припатка и помоћних објеката и то: тениског игралишта у површини од 264,14 м², тротоара са подлогом, ивичњацима, гранитним коцкама и зидом, све у укупној површини од 22,71 м² са оградом са ископом, бетонским темељом, вертикалним серклажом и делом зидане шљака бетоном, све у површини од 17,30 м², металне колске капије, приступног пута и планираног 30 м²,

водоводне кружне шахте $X=80$ цм, спољне електроинсталације 50,00 м, спољног водовода са развојном цеви и два водомера и хидрантима 144 м² и спољне чесме од поцинковане цеви 1 ком. све постојеће на к.п. бр. ... и к.п. бр. ... КО ... у селу ... на основу стицања заједничком градњом у брачној заједници са сада пок. ГГ, бив. из села ... и на основу наслеђа и то до дана експропријације наведених објеката 10.10.2011. године, што би тужени били дужни да признају, а пресуда би служила за наплату накнаде за одузете 409/1000 (40,9%) површине непокретности из средстава депонованих у депозит Вишег суда у Нишу, док је за вишак, до тражених 3/5 (60%) тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен захтев тужиоца и утврђено његово право својине са уделом од 3/5 на свим биљним засадима – шумским и воћним, постојећим на к.п. бр. ... КО ..., као и на 3/10 биљних засада, шумских и воћних постојећих на к.п. бр. ... КО ... на основу стицања у брачној заједници са сада пок. ГГ, бив. из села ... и по основу наслеђа и то до дана експропријације 10.10.2011. године, што су тужени дужни да признају, док је за већи удео од 3/10 до тражених 3/5 на биљним засадима постојећим на к.п. бр. ... у КО ..., тужбени захтев тужиоца одбијен, као неоснован. Ставом четвртим изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев туженог ББ и утврђено његово право својине, поред већ утврђеног удела правноснажним делом првостепене пресуде Вишег суда у Нишу П 67/15 од 24.01.2016. године, од 2/5 (400/100 или 40%) и на уделу од још 191/1000 (19,1%) стамбеног објекта спратности (По+Пр+Пот) укупне редуковане (корисне) површине 230,39 м², на основу личног учешћа непосредним радом и финансирањем личним средствима и наслеђем на предметном објекту изграђеном на к.п. бр. ... КО ..., уписаној у ЛН ... КО ... до дана спроведене експропријације и то: делу стамбеног објекта спратности (По+Пр+Пот) укупне редуковане површине 209,37 м², при чему је од укупне редуковане површине подрум површине 31,82 м², приземље површине 125,90 м² и поткровље површине 51,56 м²; помоћних објеката и припадака и то: приступни пут, канализационе шахте $X=80$ цм, електроинсталације, водовод, канализација; делу дограђеног стамбеног објекта (По+Пр+Пот), укупне редуковане површине 21,02 м²; помоћних објеката и припадака и то: тениског игралишта, тротоара, ограде, металне колске капије, чесме од поцинкованих цеви и славине, и тужилац је обавезан да туженом ББ ово право призна, док је за већи удео од укупно досуђеног удела од 591/1000 (59,1%) до траженог удела од 1/1 (100%) противтужбени захтев туженог ББ одбијен, као неоснован. Ставом петим изреке делимично је усвојен противтужбени захтев туженог ББ према тужиоцу и утврђено је његово право својине на свим биљним културама постојећим на к.п. бр. ... уписане у ЛН ... КО ... поред удела од 2/5 утврђеног правноснажним делом првостепене пресуде на уделу од још 3/10, што је тужилац дужан да призна, док је за веће уделе од укупно досуђених ($2/5 + 3/10 = 7/10$) до тражених 5/5 (1 цело) противтужбени захтев туженог ББ према тужиоцу одбијен, као неоснован, одбијен је и део захтева туженог ББ за део преко удела признатог првостепеном пресудом од 2/5 на биљним засадима на к.п. бр. ... КО ... до траженог удела од 5/5 (једног целог). Ставом шестим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену странке су благовремено изјавиле ревизије и то тужилац због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, а тужени због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 87/18), и утврдио да ревизије нису основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на које Врховни касациони суд пази по службеној дужности, као ни битна повреда из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се указује у ревизији, јер у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуштања нити до погрешне примене одредаба процесног закона које би могле бити од утицаја на доношење законите одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у браку са сада пок. ГГ (сестром тужених) од године године. ГГ преминула је године, а правноснажним решењем Општинског суда у Нишу од 20.07.1995. године на њеној заоставштини и то к.п. бр. ..., $\frac{1}{4}$ од к.п. бр. ... и $\frac{1}{2}$ од к.п. бр. ..., све КО ..., оглашени су за наследнике тужилац са уделом од $\frac{3}{5}$ и тужени ББ са уделом од $\frac{2}{5}$, с тим што је тужилац оглашен за јединог наследника на заоставштини коју су чиниле покретне ствари – предмети домаћинства. Стамбени и помоћни објекти изграђени на к.п. бр. ... и к.п. бр. ... нису били предмет расправљања заоставштине, јер се радило о ванкњижним објектима. Уговором о поклону, на коме су потписи оверени 26.02.1986. године, тужени ББ је својој сестри, ГГ, поклонио к.п. бр. ..., $\frac{1}{2}$ к.п. бр. ... и $\frac{1}{4}$ к.п. бр. На к.п. бр. ... је у току године започета изградња породичне стамбене зграде, која је до смрти ГГ, већим делом била завршена. Тужилац и његова супруга живели су и радили у ..., а у земљу су долазили неколико пута годишње, углавном током годишњих одмора. Након што се разболела и отишла у пензију ГГ се године вратила у Србију и живела је у спорној породичној стамбеној згради у Тужилац и његова супруга су породичну стамбену зграду опремили покретним стварима које су довели из ... и углавном се радило о половним стварима, које је његова супруга добила на поклон приликом удаје. Након смрти ГГ породична стамбена зграда је дограђена, тако што је изграђена летња кухиња са вешерницом, шпајизом и две шупе. Породичну стамбену зграду су заједнички изградили тужилац са својом супругом и тужени ББ, тако што су исти заједнички инвестирали изградњу, док је набавку материјала и извођење радова организовао тужени ББ.

На захтев тужиоца и туженог ББ, као инвеститора, Секретаријат за урбанизам и комуналне делатности Града Ниша донео је решење 19.06.2002. године, којим је истима одобрена привремена грађевинска дозвола за изграђени стамбени објект нето површине 172,08 м², помоћни објект – гаражу на к.п. бр. ... и помоћни објект – летњу кухињу, шупу и вешерницу на к.п. бр. ... и к.п. бр. ... све КО Из образложења овог решења следи да су тужилац и тужени ББ 29.02.2002. године поднели захтев, уз који су приложили оверене изјаве којима се потврђује да су објекте започели и изградили подносиоци захтева. Тужилац и тужени ББ су, као инвеститори бесправно изграђеног грађевинског објекта са ЈП Дирекцијом за изградњу града Ниша 15.05.2002. године закључили уговор о плаћању накнаде за уређење грађевинског земљишта.

Из налаза и мишљења судског вештака грађевинске струке утврђено је да спорна породична стамбена зграда има подрум, приземље и поткровље, да је укупна редукована површина дела породичне стамбене зграде, која се налазила на к.п. бр. ... КО ... 230,39 м², док редукована површина дела стамбене зграде без дограђеног дела је 209,37 м², што представља 90,876% од укупне редуковане површине целог објекта

(основног и дограђеног). Дограђени део има површину 21,02 м². На к.п. бр. ... постоје припатци и то: тениско игралиште, тротоар, ограда, метална колска капија, чесма од поцинкованих цеви и славина. Припатци су, према закључку судског вештака изграђени након смрти супруге тужиоца. Остали припатци су приступни пут, водоводне шахте 80 цм три комада, канализационе шахте 80 цм 4 комада, електроинсталације, водоводне инсталације и канализација, с тим што је судски вештак означио рачуне везане за изградњу припадака који потичу из периода пре смрти пок. ГГ и након тога, не означавајући делове ни проценте изграђених припадака пре смрти ГГ. На парцели к.п. бр. ... налази се део зграде од 8,79 ари и на њој се налазе три ограде као припатци.

Управа за имовину и инспекцијске послове града Ниша решењем од 10.10.2011. године усвојила је предлог ЈП „Путева Србије“ из Београда за експропријацију к.п.бр. ... од 630 м² КО ..., чији су сувласници тужилац са уделом од 3/5 и тужени ББ са уделом од 2/5, као наследници пок. ГГ. Решењем истог органа од 21.09.2011. године, усвојен је предлог за експропријацију к.п. бр. ..., чији су сувласници били пок. ГГ са уделом од 1/2 (чији су наследници тужилац са уделом од 3/5 и тужени ББ са уделом од 2/5) и тужени ББ са уделом од 1/2. Тужилац и тужени ББ су, као ранији власници к.п. бр. ... са ЈП „Путеви Србије“ закључили споразум 15.10.2013. године, по коме је ЈП „Путеви Србије“ обавезана да у депозит Вишег суда у Нишу, до решавања питања сувласништва на објекту, уплати за објекат 14.711.181,70 динара. Након извршене експропријације, корисник је ступио у посед спорних парцела, извршена је промена власништва у јавним књигама, а постојећи објекти су порушени.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио захтев тужиоца и утврдио да је исти сувласник са 3/5 дела на предметном објекту по основу стицања заједничком градњом у току трајања брачне заједнице са сада пок. ГГ и на основу наслеђа иза исте, до дана експропријације, и да му припада 3/5 средстава депонованих у депозит код Вишег суда у Нишу, и делимично усвојио противтужбени захтев и утврдио да је тужени ББ по основу наслеђа иза своје сестре сувласник са 2/5 на предметном објекту и да му припада 2/5 средстава депонованих у депозит код Вишег суда у Нишу.

Другостепени суд је након одржане расправе делимично усвојио захтев тужиоца и утврдио да је исти по основу стицања у брачној заједници, по основу наслеђа и сопственом изградњом сувласник са 409/1000 дела на предметном објекту и то до дана експропријације, а одбио за већи удео до траженог удела од 3/5, и делимично усвојио противтужбени захтев туженог ББ и утврдио да је исти сувласник са још 191/1000 дела на предметном објекту и то до дана експропријације, с обзиром да му је правноснажном пресудом утврђено 2/5 дела, док је за већи удео његов противтужбени захтев одбио. Ово, јер је закључио да су предметни објекат заједничким средствима изградили тужилац, ГГ и тужени ББ, да по основу заједничке градње током трајања брачне заједнице између тужиоца и ГГ истима би припала 1/2 објекта изграђеног до смрти ГГ, односно сваком по 1/4 дела, а друга половина туженом ББ, а да је изградња предметног објекта након смрти ГГ завршена заједничким средствима тужиоца и туженог, с обзиром да је утврдио да је изградња предметног објекта финансирана заједничким средствима истих, а да је тужени ББ организовао набавку материјала и извођење радова.

Побијаном одлуком правилно је примењено материјално право, члан 21, 22, 23. Закона о основама својинскоправних односа, с обзиром на то да је другостепени суд правилно закључио да је предметни објекат, који је у међувремену експроприсан и порушен, стечен заједничком градњом тужиоца, његове супруге и туженог ББ, односно тужиоца и туженог ББ, са уделима како је то утврдио другостепени суд, тако што су сви финансирали изградњу предметног објекта, а ББ организовао набавку материјала и извођење радова. У прилог оваквом закључку другостепеног суда је и чињеница да је на захтев тужиоца и туженог ББ, као инвеститора, Секретаријат за урбанизам и комуналне делатности града Ниша решењем од 19.06.2002. године, тужиоцу и туженом ББ одобрио привремену грађевинску дозволу за изграђени стамбени објекат нето површине 172,08 м², помоћни објекат - гаражу на к.п. бр. ... и помоћник објекат – летњу кухињу, шупу и вешерницу на к.п. бр. ... и к.п. бр. ... КО ..., јер су 29.02.2002. године поднели захтев и приложили изјаве, којима се потврђује да су објекте започели и изградили подносиоци захтева. Правилан је и закључак другостепеног суда да је удео тужиоца и његове супруга на објектима који су изграђени за живота супруге тужиоца $\frac{1}{2}$ и туженог ББ такође $\frac{1}{2}$, а да су удели тужиоца и туженог ББ на накнадо изграђеном делу чија је површина 9,124% такође подједнаки, и тим у вези, а имајући у виду и да су тужилац и тужени ББ наследници иза покојне ГГ, правилно утврдио сувласничке делове, а с тим у вези и право на исплату накнаде, с обзиром да су предметни објекти експроприсани и порушени.

Са напред наведених разлога ревизијом се неосновано оспорава закључак другостепеног суда да су предметни објекти, који су у међувремену експроприсани и порушени, изграђени заједничким средствима тужиоца, његове супруге и туженог ББ, односно да су стечени заједничком градњом, јер је другостепени суд правилно ценио утврђено чињенично стање и правилно сматрао да су удели тужиоца и његове супруге, са једне стране и туженог ББ, са друге стране подједнаки, а тужиоца и туженог ББ на накнадно изграђеном делу зграде такође подједнаки.

Супротно наводима ревизије тужиоца, правилан је закључак другостепеног суда да је удео тужиоца и његове супруге у изградњи предметне непокретности по $\frac{1}{2}$, јер према члану 171. став 1. Породичног закона („Службени гласник РС“, број 18/2005) који се у овом случају примењује на основу члана 357. став 1. истог закона, имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину, а према члану 180. став 2. истог закона предпоставља се да су удели супружника у заједничком имовини једнаки.

Тужилац и тужени ББ тражили су и да се утврди да су имали право својине и на биљним засадама на к.п. бр. ... и к.п. бр. ... обе у КО ..., па је правилан закључак другостепеног суда да су биљне културе саставни део земљишта и да деле правну судбину и својински режим земљишта на коме се налазе. Како су по основу наслеђа иза пок. ГГ на к.п. бр. ... имали право сусвојине тужилац са $\frac{3}{5}$ а тужени ББ са $\frac{2}{5}$, то је правилан закључак другостепеног суда да су исти били сувласници и на биљним засадама на тој парцели са истим својинским уделима. Такође, код утврђеног да је пок. ГГ на к.п. бр. ... била сувласник са уделом од $\frac{1}{2}$, док је сувласник друге половине био тужени ББ, да је удео од пок. ГГ од $\frac{1}{2}$ од наведене парцеле био њена заоставштина и да је тужилац наследио $\frac{3}{5}$ дела ($\frac{3}{10}$ од укупне парцеле), а $\frac{2}{5}$ дела тужени ББ ($\frac{2}{10}$ од укупне парцеле), то је правилан закључак другостепеног суда да су исти у време експропријације били сувласници и на биљним засадама на тој парцели са истим

својинским уделитема, односно тужилац са 3/10, а тужени ББ са 7/10, са којих разлога су неосновани наводи ревизије.

Осталим наводима ревизије странака се указује на погрешну оцену доказа, и с тим у вези и на погрешно утврђено чињенично стање, што у поступку по ревизији није дозвољено на основу члана 407. став 2. ЗПП.

Са напред наведених разлога на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одбијени су као неосновани захтеви странака за накнаду трошкова ревизијског поступка, а имајући у виду успех истих по ревизијама, са којих разлога је одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић